

žele s svojimi lastnimi denarji plačevati, takrat je treba deželni zborov povprašati. Na glas moramo reči, da naša dežela neče tega zakona, po katerem bi se vse vprek ženilo in možilo; vse občine bi soglasno odgovorile, da ne privolijo, da bi se odpravile ženitevske privolitve, ktere je do zdaj naša dežela imela celó zakonu vprek. Ni ne res, da je človeku prirojeno v zakon stopiti, ampak prirojeno mu, le po plemenu iti, to pa je dvoje. Človek človeka omejuje, da nihče ne seza predeleč, ker sicer bi prišli v komunizem. Tudi občine, kakor se ugovarja, ne bodo samovoljno kratile ženitevske privolitve, ako ne bode pravega vzroka; res pa je, da ne dadé privolitve, ako bi se hotel ženiti le hlapec ali kak drug vlačug, kakor pravijo na kmetih, le „na roke“ ali celó le „na hlače“, ker se bojé beračev s celo kopo otrok. Tudi zakon svobodnega obrtnijstva in rokodelstva je odprl beraštvu nove vrata. Kdor hoče odpraviti ženitevske privolitve, pa tudi ubraniti potem prevelikej revščini, naj osnuje „Aushilfskasse-Verein für Ehe Kandidaten.“ On priporoča tedaj odborove nasvete. — Poslanec Zagorec (slovenski) pravi, da ne vé, da bi se od 1850. leta v kostanjeviškem kantonu bil kdo ženil brez privolitve, in da se ta navada gotovo ni začela brez potrebe, ker taki ljudje, ki nimajo svojega, kradejo po hostah, po polji, po sadnih vrtéh in po vinogradih. Če ne bode več ženitevske privolitve, potem se poženijo in pomožé vsi hlapci in dekle, in kdo bode v službo jemal take ljudi? Koliko očetov je po deželi, da imajo po čvetero, petero, šestero otrok, pa samo, kadar je veliko delo, služijo po 25 do 30 kr. na dan, veliko dní pa prav nič. Že v odboru sem govoril, za ta nasvèt, pa ga tudi tukaj podpiram. — Na to je še poslanec K o r e n (nemški) govoril za ženitevske privolitve. — Poslanec Deschmann se oglasi zoper ženitevske privolitve, in pravi, da so ostale od tistih časov, ko so ljudjé še bili služni, in torej se ne ujemljó z današnjim časom ter zavirajo osobno svobodo. Rakov pot bode to, če potrdimo zdaj privolitve, ktere so se do zdaj zakonu vprek dajale brez kake ostrošti. Tudi ni res, da bi se brez tacih privolitev množilo beraštvo. Naš deželni zbor naj toraj pravi, da ni nikakoršnega vzroka, da bi se vpeljala ženitevska privolitev. — Ta nasvet ni bil podpiran. Poslanec Svetec (slovenski) pravi, da se mu zdí, da je vsekakor dvomno, kdo ima pravico o tej reči sklepati, ali državni ali deželni zbor; deželni zbor pa ima dolžnost, da si okrožje svojih pravic razširi, in kjer je kaka pravica dvomna, ondi se je treba prijeti tiste misli, ktera nam daje več pravice. Toraj pristopam k odborovemu, ne pa k nasvetu Krommerja; o družem pak ne govorim, ker je že dovolj dokazano, da ženitevske privolitve so želja in potreba naše dežele. — Baron Apfaltern pravi, da deželni zbor ima pravico o tej reči sklepati; on pak da bode glasoval samo za uvod in za razdelek a) odborovega nasveta. — Zadnji je govoril poročevalec Ambrož in dokazoval, da se uboštvo množí po vsej deželi, posebno pa v Ljubljani, ako se ljudjé smejo ženiti in možiti, kakor hoté. Državni zbor se je oziral samo na svobodna načela, beraštva pa ni premislil. Govornik podpira odborov nasvèt. — Ker je bilo danes že pozno, se je samo glasovalo o predlogu Krommerjevem: naj se vsa ta stvar odboru nazaj dá, da ga še enkrat prevdari. Al Krommerjev predlog je bil zavržen, ker samo on, Brolich, Derbitsch in Deschmann so glasovali za-nj. — Naposled je prvosednik bral dopis poslanca dr. žl. Wurzbacha, v katerem se je zavoljo obilnih opravil odpovedal državnemu poslanstvu. — Zbornica, kako jej je žal, da je dr. žl. Wurzbach odstopil od deželnega poslanstva, pokaže s tem, da se je vzdignila s svojih

sedežev. (Dr. žl. Wurzbach je v eni poznejših sej skor da soglasno bil vnovič voljen za državnega poslanca; to občno zaupanje ga je napravilo, da ostane še poslanec državni.)

Dopisi.

Iz Čabra na Hrvaškem 1. maja. Žalostni slučaj sopeset se je povratil v naš siromaški i stradajoči kotár (okraj) a naročito v selu Malemlogu, ki je po prilici 2 uri i pol od Čabra. Med 27. do 29. dne pretek. meseca poginilo je troje goved, a dve ste sumnjivi. Mahoma za tem poslal je ovdašnji županijski-kotarski sud županijskega zdravnika, ki je najdel, da omenjeje blago poginilo za govejo kugo, i da je tako v gori nem selu pojavila se nesrečna bolest. Bog i sreča bi dala, da brzo potihne v ovem siromaškem kotaru! Seljaci, ubogi že tako, prišli bi v silne nadloge, ako bi dolgo razsajala pošast medju živinico njihovo.

Tomac, bilježnik.

Iz Gradeca. F. — Glas o smrti Ivana Urbana je bil njegovim nekdanjim sošolcem in znancem — strela iz jasnega neba. Ljubil ga je vsak, kdor ga je poznal. Bil je bistra glava, da ji ni lahko enake. Mislim, da je precej spisov v rokopisu zapustil; njegove „Lade“ tedaj željno pričakujemo.

V Jarenini na Štaj. 3. maja. J. Š. — Nenavadno živo je včeraj po Jarenini bilo; prišlo je bilo okoli 60 dijakov mariborške više gimnazije s svojim g. ravnateljem Adolfom Lang-om in z učiteljem verozakona g. Blažem Slavincem v našo prijazno dolino prvi pomladanski mesec obhajati, pa tudi svojega nekdanjega učitelja verozakona prečastitega dekana J. Matiašiča pozdraviti. — Pri sv. meši, ktero so g. Slavinec služili, je ljudstvo zamaknjeno poslušalo krasno petje Miklošičeve meše, ki ima stokrat večo moč do čutil človeškega srca, kakor pa teatralno neskončno ponavljanje ljudstvu nerazumljivih latinskih besedi. — Po dokončani službi Božji so se v gostivnico podali, kjer se je že juha na mizi hladila in mlade shojene gospodiče k obedu vabila. Po obedu pridejo tihoma pred duhovnišnico ter nam navdušeno zapojejo: „Vstanimo!“ Vstali smo tudi resnično, in smo se vsi skupaj podali na g. dekanov vrt, kjer se je zopet nadepolni mladini postreglo, kolikor je bilo v hitrici mogoče. Veselega zdaj slovenskega, zdaj nemškega petja glas se je razlegal čez hribe in doline naše lepe okolice, pa tudi napitnica se je vrstila z napitnico. Ko je ravnatelj vidil, kako srčnosložno so se dijaki kratkočasili, akoravno so bili Slovenci in Nemci skupaj, je napil napitnico „vedni narodni složnosti mariborških dijakov.“ In „živila narodna složnost!“ je bil gromoviti odgovor na pristojno napitnico. — Pa tudi djansko je ravnatelj pokazal, da mu je resnica, kar je govoril, kajti ko so bili tudi telovadci nam nekoliko svojih vaj pokazali, je on na potu domú sam tirjal, naj tudi „Naprej“ zapojejo, ko so nemško odpeli. In zopet so nemški dijaki s slovenskimi slovensko peli, kakor popred slovenski z nemškimi nemško. Vse nam je bila nova živa priča, da Slovenci nikakor potrebne narodne složnosti ne kalijo, kakor se jim večkrat očita, ampak da tudi drugim narodom radi roko podajo ter se z njimi radujejo; če se le njihni narod ne zaničuje in mu njegove pravice ne kratijo.

Od Šavnice na Štaj. 1. vel. travna. Š. — Lansko leto se je od vseh strani sveta slišalo od velike suše, pa tudi pri nas ni bilo veliko boljše, tako, na priliko, so v Berkovcih kmetovavci komaj po dva voza sená pridelali in en voz otave, druge leta pa desetkrat več. In zategavoljo so kmetije, ki oratno živino redijo, morali že od vélike meše sém sečko delati, da si živino ohra-

nijo. Zraven se je pa tudi mnogo zrnja vmes spotalo za zamet; tako da zdaj kmetovavci, kateri so druge leta imeli še v zmladletji polne kašte, so letos morali zrnja kupovati; pač sreča, da je še tako po ceni dobiti. — Kakor Pesničarji želé reguliranja Pesnice, ravno tako Šavničarji Šavnice, končemar od Žihlove do koriškega mlina. Zdravo!

Iz gornjega grada. — Neki gospodar iz soštajnskega okraja naprosi fanta iz tega (gornjegradskega) okraja, naj pride k njemu v službo. Hlapec mu obljubi; za plačo si pa izgovori, da mu gospodar prvi mesec 4 nove krajcarje plača, vsaki slednji mesec pa pol več kakor poprešnji. Ta plača se gospodarju tako mala zdi, da brez vsega premislika med pričami na to vdari, in fanta brž v službo vzame. Ko pa začne prerajtovati, da bi taka hlapčeva plača se za celo leto na 163 fl. 70 kr. narastla, dá hlapcu čez nekoliko mesecev slovó. Ta pa zdaj pravice išče; — če je ne najde, saj vé, da je dober kup služil.

Iz Žabnice na Koroškem 1. maja. — Naj vam povem iz okrožja sv. Višarjev nekako „romantično“ novico. Čujte! V nedeljo 24. dné u. m. prižene Žabničan nekega kočuharja zvezanega z onega hriba, ki nosi na svojih ramah cerkev materi Božji posvečeno. Bival je kranjsk romar že blizo 10 dni na gori v hišah pozimi zapuščenih. Slišali so nekteri Žabničanje mnogokrat juternico, na večer pa večerno angeljsko češčenje zvoniti; mislili so, da mora kak pobožen romar biti, ker včasih kak romar zgodaj pride na Božjo pot. V nedeljo zjutraj gré Žabničan, ki ima kočó na gori, pogledat: ali je še vse pri starem? Prisedši na goro vidi krog in okrog vés sneg pohojen, človeka pa nikjer nobenega ne najde. Ko stopi v cerkev, ki je tudi pozimi odprta, pred oltarjem sv. Jožefa vidi človeka v kožuhi. Kurji pot mu stopi po koži, ker ni vedil, je li strah, je li tat; tiho stopi v zvonico, ter zazvoní v znamenje ostalim v dolini, da je srečno gori došel. Ko pa pride iz zvonice, mu še večja groza šine po žilah; oni človek je zginil, čez kor pa vidi viseti veliko piščalo orgel. Zdajci mu je očitno, da so roparji tukaj bili. Pa kam se hoče obrniti, ker je sam in ker sled mnogih stopinj kaže, da bi jih utegnilo veliko biti? Varno stopa tedaj v farovž, in vidi, da so večidel vse duri odklenjene, nekoliko poškodovane, in ključavnice ali pokončane ali pa na pol odtrgane. Tako je bilo tudi v tistih hišah, ki so za romarje. Al od neznanega človeka ni nikjer bilo ne duha ne sluha. Ko pa pride v krčmarjevo kočó, zagleda omenjenega človeka pri ognjišču; zraven sebe je imel kakih 5 poličev raznega vina, črnega, belega, rudečega in pa flaško rozolije. Iz tega se vidi, da si je ta „romar“ dobro stregel. V cerkvi ni druge škode naredil, kakor pri orglah, ki so bile lansko leto nove. Ko ga je župan vprašal, zakaj da je pri orglah piščale potrgal in doli pometal, je odgovoril: „Ja k' nič ne pojejo te orgle, sem jih pa posmukal po hribu doli, ki so tako vuštek drčale, da je bilo veselje za njimi gledati.“ Se ve da niso mogle peti, ker mu nobeden ni mehov vlekel. Naš Žabničan se je potepúhu potajil ter se ptujca delal; za to mu je pa tudi prav dobro in gostoljubno postregel; ponujal mu je vina zavretega, mrzlega pa žganja; tudi črne kave mu je skuhal; ker je pa popra vmes djal, je Žabničan ni hotel piti; potepúh pa trdi, da je taka kava dobra za „trebuh“ in jo je sam izpil. Tudi pisker kaše je skuhal, pa je še pes ni hotel jesti; bila je menda kuhana na vinu, s katerim ni nič kaj varčno ravnal, ker ga je veliko bokalov spustil po tleh. Ravno tako osodo je tudi žganju odločil, kar ga ni mogel poslati po šentjanževi dolini. Kuhniškega orodja (loncev, skled itd.) je nekaj pobil, nekaj pa po bregu pometal. Ljubničanom všečna novica! Vse škode

je storil za kakih 500 gld., največ se vé da pri orglah. Morda je že tudi v kaki drugi cerkvi gospodaril, ker je imel v robcu zvezano štolo in cingul, ki nista ne žabniška ne višarska. Žabničan Kampet je čakal prave prilike, in ko se mu ponudi, ga je osmodil s svojo trdo gorjačo po rokah, tako, da so mu pri tej priči omahnile; potlej ga je zvezal in tako v Žabnico prignal. Na Kranjskem blizo Kamnika je domá ta „romar“, Hočevvar se neki piše.

Iz Gorice 7. maja. Že je blizo pol leta, kar smo naročnino na „Valenštajnev tabor“ plačali; željno ga pričakujemo, pa še ga ni na dan. Kaj bo neki iz njega? Prosimo odgovora.

Nekteri naročniki.

Iz Ajdovščine 24. aprila. * (Konec.) „Gospôda! V državi, ktera obsega le en narod, ni družega želeti, kakor le še tega, da so postave dobre in primerne.

Al drugo je, ako država obsega več narodov. Takošna država mora, kakor posamnim osebam, tako tudi posamnim narodom podeliti ravno tiste pravice, ravno tisto svobodo; zakaj narodi so tudi osebe, so le združene osebe, in kar veljá unim, mora doslednje veljati tudi tem.

Vrh tega je premisliti, da, kdor je svoboden kot človek, hoče biti svoboden tudi kot član naroda, želi izobraziti (omikati) se ali kot Nemec, ali kot Slovan, Madžar, Talijan itd., želi veljati v državnopravnem obziru toliko, kolikor veljajo drugi.

In zares je naša ustava po tem načelu proglasila in je podelila enakopravnost vsem avstrijskim narodom, in vsi so poklicani nastopiti novo dôbo, da se Avstrija ponoví in zopet povelíča.

Gospôda! Tudi mi Slovenci smo poklicani k omiki in sreči, in gotovo ne smemo in nočemo zaostati, posebno ker smo zadosti zaostali. Zdramimo se toraj popolnoma, da dotečemo druge narode, naše sosede, in pokažimo, da hočemo biti vredni člani naše države, vredni sinovi sedanjih časov!

Da nam bo pa to mogoče, ne smemo le terjati enakih pravic, ampak moramo tudi pripraviti se, da bomo znali primerno jih vživati, in vsem dotičnim dolžnostim zadostovati tako, kakor drugi izobraženi avstrijski narodi, kajti enakopravnost nam nalaga tudi dolžnosti. — Zato nam je ravno tako izobraženim, domoljubnim in politično izurjenim biti, kakor so narodi drugi.

V ta namen potrebujemo raznih političnih naprav, o katerih tukaj govoriti nam ne gré, ampak gré le našim poslancem v deželnem in državnem zboru.

Vendar pa se tudi našemu domoljubju široko polje odpira, če hočemo zares tudi zadostiti poklicu sedanje dôbe.

Pred vsem se moramo zavediti, da smo sinovi enega rodú, da smo vsi Slovenci; potem si bomo vzajemno lahko pomagali.

Drugič imamo na vso moč svoj jezik čistiti in izobraževati. Beseda je važno sredstvo omike in napredovanja, in jezik je prva in najtrdnjša narodna vez. Le s pomočjo milih domačih glasov more omikani del naroda svoje sobrate podučevati in k sebi jih povzdigniti.

V tretje moramo v ta namen mladež naduševati, pisatelje in časopise naše na vso moč podpérati in skrbeti, da jih ljudstvo bere, in da si tako prisvoji potrebne, posebno v naših časih silno potrebne znanosti, da materialno in duhovito ne pogine. Nam je toraj tudi potrebno ne samo po mestih, ampak tudi po trgih in vaséh malih bukvarnic napravljati. — Vsak naj po svoji moči koristi domovini in narodu. Ker pa posamna moč le malo zmore, moramo v ta namen

združiti se. Gospôda! združili smo se tu v Ajdovščini, osnovali smo čitavnico, in danes slavimo njen početek, gotovo veselo, radostno nam prigodbo.

Čitavnica je potem takem družba Slovencev, kateri so namenjeni národno zavest v sebi in v drugih buditi, kateri hočejo seznaniti se z našim že omikanim in lepoglasnim jezikom in slovstvom, in ki želijo národno reč na vso moč podpirati. — Čitavnice so tedaj varhi, ki skrbijo za narod, so središča domoljubnih src; so učilnice nam odraslim, ki ne moremo več pošlah hoditi in učiti se jezika in slovstva. Tukaj se ga bomo lahko in po prijetni poti učili čitaje in pogovarjaje se. Vrh tega kažejo čitavnice mladeži pot, katero ima hoditi, ako hoče národno svojo dolžnost izpolniti. Kakor vojake v boji navdušuje in veseli, če vidijo in slišijo, da je doma vse ljudstvo vneto za reč, za katero se morajo bití in življenje žrtovati, ravno tako se bo tudi naša mladež pošlah srčno in veselo učila našega jezika in slovstva in bo domoljubna, ako vidi in sliši, da se tudi stariši, bratje, sestre, da se starijši gospodje za slovensko reč potezajo, da jo ljubijo, čislajo in za národno omiko skrbijo.

Gospôda slavna! Mislím tedaj, da je lahko naš namen podpirati, in nihče se ne more izgovarjati, da še toliko ne zmore; zatorej vas vabim srčno: Pristopite in narod slavite!“

Iz Ljubljane. Presvitli cesar so s najvišim sklepom od 14. aprila t. l. potrditi blagovolili cestno postavo, kakor jo je naredil deželni zbor.

— Volitev za 3. razred mestnega odbora je končana. Udeležilo se je je 73 volivcev; izvoljen je z veliko večino (48 glasovi) g. V. C. Zupan, trgovec v Ljubljani, ki ga je, kakor so poslednje „Novice“ oznanile, nasvetoval „odbor mestjanov“. Od nasprotne strani nasvetovani kandidat je dobil v vsem skup le — 4 glase. Zmaga ta je tedaj sjajna. — Nadjati se je, ako se mestjanstvo tudi tako marljivo udeleži današnje volitve, da tudi v 2. razredu bode taka; kdo neki bi, zraven že zdaj v mestnem odboru delajočih g. dr. Raka in dr. Schöppelna, z dobro vestjó mogel biti nasprotnik gosp. prof. Poklukarju, ki je prejšnje leta v mestnem zboru, in gospodoma žl. Strahlu in dr. Zupanu, ki sta v deželnem zboru pokazala toliko vrednost, da si more glavno mesto domovine naše s celo deželo vred v srečo šteti, da ima take možake. Treba tedaj le, da noben volivec ne zanemari volitve, ktera trpi do 12. ure dopoldne, pa da tudi gotovo pride še enkrat volit, ako bi se primerilo, da v prvi volitvi bi se ne dognala predpisana čezpolovičnica glasov. — V petek volijo volivci 1. razreda; omenjeni „odbor mestjanov“ je nasvetoval v tem razredu možé, ki niso ne doktorji ne profesorji, pa so izvedeni in veliko let že delavni o mestnih zadevah, kakor gospoda Maliča in Holzerja, ali pa se bodo gotovo delavni skazali, ako pridejo v mestni odbor, kakor g. Paul Auer.

— Oglasnik „Novic“ je že zadnji pot prinesel razglas „Narodnih listov“ iz Prage, da za vse slovansko slovstvo in umetnost prevažna „Kritička Priloga“ izhaja tudi kot samostojen časnik, na kterege se naročiti more, kdor tudi „Narod. Listov“ nima. Vsak mesec izhaja en list; cena, kakor vabilo na naročbo kaže, mu je nizka. Kdor je čital, kar je „Priloga“ ta dosihmal prinesla, je spoznal že veliko vrednost tega kritičnega časopisa, v katerem se ima nahajati vse, kar literatura in nmetnost slovanska na dan spravi. Dosihmal smo pogrešali še tacega lista; pozdravljamo ga tedaj s srčnim „dobro došel!“

— Slavnoznani Angležkinji Miss Muir Mackenzie in Miss Irby, ki že več časa potujete po slovanskem svetu o študijah slovanske povestnice in slovanskih je-

zikov, ste potovaje iz Zagreba domú na Angležko, že nekoliko dni v Ljubljani, ker je Miss Mackenzie že medpotoma zeló nevarno zbolela. Zdaj ji je odleglo in nadjati se je po zdravnikovem sporočilu, da se ozdravi popolnoma.

— Pretekli teden se je v naši nornišnici neki bebast (blöder) človek pri zajtrku nagloma zadušil; na pomoč poklicani zdravnik ni ga mogel več oteti; sek-cija je kazala, da si je toliko žemlje nabasal v grlo, da ni mogel več dihati. Že prejšnji teden se mu je tudi taka primerila, pa so ga oteli smrtne nevarnosti.

— Mislili smo, da bode pomladanski mesec prinesel nam prijetno vreme; al še ni podobe zato, ker blizo že smo sredi majnika, pa še je mrzlo in vetrovno. To-liko vetra je že od jeseni lanske pri nas, kakor da bi se bili bliže pomaknili Krasu, ker tako pridno sekira v gozdih naših poje. Samo nekdo nas še tolaži, in to je znani vremenski prerok dr. Škofka, ki svetu sploh prerokuje veliko vetra in viharja meseca majnika. Dosihmal jo je dobro zadel. Od 1. do 3. maja — pravi — bode vetrovno in za dež napravljeno; 5. in 6. vetrovno, od 8. do 11. večkrat deževno; od 11. do 16. zdaj vetrovno, zdaj deževno ali pa mrzlo, in tako posebno od 13. do 16., okoli 18. hudo vreme ali pa veter, na dež napravljeno; 20. veter, do 25. oblačno, morebiti celó hudo vreme; od 25. do 29. večkrat hudo vreme ali saj veter in deževno, 31. vetrovno; v sredi tega meseca večkrat utrinjanje zvezd. — Po takem celi mesec dosti vetra in slabo vreme, ako jo bode dr. Škofka tako zadel kakor jo je dozdej. Dobro je to vreme, da zadržuje nadlogo hroščev ali kebrov, neugodno pa je onim, ki že ta mesec hrepenijo iz mest na deželo; neugodno se kaže tudi binškošnim izhodom, po železnici navadnim.

— V binškošnih bode železnica gotovo zopet iz daljnih krajev pripeljala mnogo gostov v postojnsko našo jamo. Da bi jim le vreme milo bilo! — Kakor „Laib. Ztg.“ pripoveduje, gre ljubljanska „Rohrschützen-Gesellschaft“ s turnerji „Gut Heil“ in pa s filharmonično in s tržiško „Liedertafel“ v Trst, kamor jih je „Schillerverein“ povabil. — Od „Sokola“ ni znano, da bi binškošne praznike kam dalje šel.

— (G. Deschmannu in njegovim prijatelom v prevdarek.) Znana je viharna seja deželnega našega zbora, ko je bila pravda za novi hišni in službeni red v bolnišnici ljubljanski (Haus- u. Dienstordnung). Deželni odbor je na podlagi osnove, ki so mu jo podali v bolnišnicah skušeni zdravniki, izdelal štatut, ki bi bil zadostoval vsem potrebam tako, kakor jih sedanji čas terja, in se nikomur ne krati, kar mu po pravici gré. Blagor bolnikov je odboru bilo poglavno in edino vodilo. Gosp. Deschmann in prijatli njegovi pa so v tem predlogu deželnega odbora vidili naravnost za „einheitliche Leitung“ in so se bali za „mogočnost direktorjevo“, češ, da po predlogu deželnega odbora se nekaka „konštitucija“ hoče vmotati v bolnišnico!! — Pritegnilo je g. Deschmann-u nekoliko poslancev, in celó brez pretresovanja „en bloc“ se je, čeravno z majhino večino, sprejel predelani bolnišnični službeni red. Tako je bilo v Ljubljani. Marsikdo je res mislil, da je „das Vaterland in Gefahr“, ako se od konca do kraja sprejmejo načela deželnega odbora. — Vsa druga pa se je godila v deželnem zboru graškem. Ta zbor je o principu bil celó enacih misli kakor naš deželni odbor; on je potrdil štatut, ki mu ga je ondašnji deželni odbor predložil, v katerem si deželni odbor sam pridržuje načelstvo, vodstvo bolnišnice pa je izročeno „skupščini vseh primarjev“, da se tako odvrne „samovoljstvo direktorjevo.“ Kar se je tedaj zdela g. Deschmann-u taka strašna nevarnost, je deželni zbor štajarski (kakor deželni odbor kranjski) za ne-

obhodno potrebo spoznal. Cujte, kaj se piše o tem iz Gradca v 18. list „Wiener allg. mediz. Zeitung.“ „Der Landtag hat ein vom Landesausschusse entworfenes Statut des allgemeinen Krankenhauses in Graz angenommen, nach welchem die Verhältnisse desselben geordnet werden sollen. Die Oberleitung des Krankenhauses wird dem Landesausschusse zustehen; die eigentliche Krankenhaus-Vorsteherung wird durch das Collegium sämtlicher leitenden Aerzte der klinischen und nicht klinischen Abtheilungen gebildet. Das Statut ist, so viel wir einer guten Quelle entnehmen, sehr klar und logisch gearbeitet, sichert das möglichste Wohl der Kranken, und die unabhängige Stellung der Chefärzte; die einheitliche Leitung der Anstalt ist vor der Willkührlichkeit eines Spitaldirektors vollkommen geschützt und der Wissenschaft, die doch eigentlich immer die humansten und edelsten Ziele verfolgt, ist die Benützung des vorhandenen Materiales mit den nöthigen Reserven zugänglich.“ Po takem sklep štajarskega zbora popolnoma upravičuje predlog našega deželnega odbora. Kaj neki pravi gosp. Deschmann, kaj gosp. Savaschnik in še marsikdo drug o tem sklepu?

— Urar Urban Avbel v Zatičini pri Št. Vidu bode turnsko uro, ki mu je bila naročena iz zapuščine rajncega gosp. Jerneja Zaloharja za tukajšno špitalsko cerkev, 18. dan t. m., to je, v sredo po binkoštih, v Ljubljano pripeljal in jo ta dan popoldne pred bolnišnico na ogled postavil. Vabijo se zlasti urarji in drugi umetniki, naj jo pridejo gledat in sodit.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Deželni zbor štajarski se je končal 7. dné t. m. Sklenil je poslednje dni še nekoliko važnih stvari, med katerimi tudi premembo §. 17. volilnega reda pri deželnem poslanstvu, da naj ne izgubi volilne pravice, kdor je oprostjen bil o kaki tožbi zavoljo pomanjkanja dokazov ali pa obsojen zavoljo pregreškov, kateri človeka ne delajo nepoštenega, kakor so pregreški o tiskarnih tožbah itd. Ali bode sklep obveljal na Dunaji, je vprašanje. Poganjali so se krepko tudi za vpeljavo porotnic, kakor tudi drugi deželni zbori. Ali bode to obveljalo, je tudi vprašanje. Potegnili so se tudi za tistih 142.000 gold. povračila, ki ga je dežela od leta 1820 dobivala, pa ga ji je ministerstvo brez vprašanja državnega zbora odtegnilo. Potrjeni ste pa štajarski deželi že občinska postava in pa postava za cerkveno konkurencijo. — Deželni zbor praški je sklenil, da ni treba ženitevskih privolitev, ki jih tudi dozdaj niso imeli na Českem, ženitevski oglasi (Ehemeldzettel) pa naj ostanejo. — Tirolski deželni zbor je s 41 glasovi zoper 4 sklenil potrebo ženitevskih privolitev. — Bere se, da državni zbor se ne bode sklical pred oktobrom mesecem in da takrat dobí v sklep stroškovnik državni za leto 1865 in 1866. Pričakovati je, da takrat se državnemu zboru predlože osnove vseh tistih postav, ki so potrebne, da se do dobrega ustanovi ustavno življenje v Avstrii. — Kakor „Wien. Z.“ oznanuje, bode zopet vlada 70 milijonov fl. na posodo vzela. C. k. ministerstvo dnarstva je razpisalo, da se denarni možje, ki posodijo vseh 70 milijonov ali pa saj najmanj po 10 milijonov, oglasijo do 11. dné t. m. Posojilo to se bode zagotovilo z obligacijami po 1000 gld. v srebru, ki bojo po 5 od 100 obresti donašale na leto; obresti se bojo plačevale vsacega pol leta v srebru, in

ne bode se jim odbijala dohodnina (dohodkini davek); v 35 letih se poplača vse. — Bere se, da hrvaški dvorni kancelar pl. Mazuranić odstopi in da pride v „Staatsrath“, na mesto njegovo pa stopi pl. Ožegović. Je li to več kot govornica, ne vemo še. Punt na Poljskem umira; kar je še bojnikov, so v velikih nadlogah; tarejo jih potrebe vsakoršne; v Galiciji avstrijski pa hira kupčijstvo in obrtnijstvo, ker večidel potov ima tukajšna kupčija na Poljsko, kjer že toliko časa upor vlada. — Bere se, da cesar avstrijski in ruski in kralj pruski ravno zavoljo poljskih zadev utegnejo shod imeti letos. — Rimska in ruska vlada si zdaj niste kaj prijazni. — Ko je bila deputacija poljskih kmetov pred carom ruskim v Petrovem gradu, so mu poslanci poljskih in nemških podložnih kmetov izročili zahvalnico v poljskem in nemškem jeziku. — „Srbski Dnevnik“ v Novem Sadu, ki odkritosrčno pretresa ravnanje vlade srbske, je prepovedan po vsem Srbskem. Al knez Mihajlo si ga je vendar telegrafično naročil. Vredništvo mu je, namesti časnika, poslalo le pisemce tudi po telegrafu s temi besedami: „Srb. Dn.“ je prepovedan po vsej Srbii, tedaj se tudi ne more poslati prvemu državljanu srbskemu.“ — Evropa je 2. dné t. m. zgubila svojega najslavnejšega skladatelja spevoiger: Jakoba Meyerbeera, ki je v 73. letu svoje starosti v Parizu umrl. — Konferencije v Londonu zavoljo Šlesvik-Holštajna se motajo tako dolgočasno, da se še prav ne vé, ali bode prestal boj ali ne. Francozka vlada nič prav odločnega ne reče in angleška vlada ima z dansko vlado opraviti, da bi odpéla preuporne strune.

Žitna cena

v Ljubljani 9. maja 1864.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 57. — banaške 5 fl. 57. — turšice 3 fl. 50. — soršice 3 fl. 83. — rež 2 fl. 80. — ječmena 3 fl. 14. — prosa 3 fl. 15. — ajde 2 fl. 83. — oves 2 fl. 45.

Kursi na Dunaji

10. maja 1864.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.		Druge obligacije z lotrijami.	
5% obligacija od leta 1859		Kreditni lozi po g. 100 . g.	129.06
v novem dnar. po 100 g. g.	68.60	4 1/2% Teržaški lozi po 100 „	108.00
5% nar posojilo od l. 1854 „	80.00	5% Donavsko-parabrod-	
5% metalike	72.25	ski po g. 100	87.50
4 1/2% „	64.60	Knez Esterhazy. po g. 40 „	91.50
4% „	59.00	Knez Salmovi po g. 40 „	31.25
3% „	45.00	Knez Palfyovi po g. 40 „	29.25
2 1/2% „	35.50	Knez Claryovi po g. 40 „	28.00
1% „	—	Knez St. Genoisovi po g. 40 „	29.50
Obligacije zemlišn. odkupa.		Knez Windischgrätz. po g. 20 „	18.75
(po 100 gold.)		Grof Waldsteinovi po g. 20 „	20.25
5% doljno - avstrijsanske g.	88.25	Grof Keglevičevi po g. 10 „	15.00
5% ogerske	75.50	Budimski . . . po g. 40 „	28.75
5% horvaške in slovanske „	75.20		
5% krajske, štajarske,		Denarji.	
koroške, istrijsanske „	88.00	Cesarske krone . . . g.	15.10
Deržavni zajemi z lotrijami.		Cesarski cekini . . . „	5.55
Zajem od leta 1860 . . . „	95.75	Napoleoniori 20 (frankov) „	9.42
„ „ „ 1860 petink. „	93.50	Souvrainiori	16.25
„ „ „ 1839 . . . „	141.50	Ruski imperiali . . . „	9.68
„ „ „ 1839 petink. „	99.50	Pruski Fridrikiori . . . „	9.95
5% narodni od leta 1854 „	91.75	Angleški souvrainiori . . „	11.85
Dohodkine obl. iz Komo „	17.50	Louisiori (nemški) . . . „	—
		Srebro (ažijo)	14.25

Loterijne srečke:

V Trstu 4. maja 1864: **81. 39. 78. 76. 1.**
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 14. maja 1864.